

פנינים

ופרפראות נבחרים לפרשת השבוע "פרשת שופטים"

עורך: הרב יוסף ברגר

לתגובות והנצחות - לשיעורים והרצאות: pninim16@gmail.com 054 - 8455798 - ניתן לקבל את העלון במייל.

על פי שנים עדים או שלשה עדים יומת המת, לא יומת על פי עד אחד (יז, ו)

פירוש נפלא שמעתי על כך מואת כ"ק מרן אדמו"ר ממישקולין שליט"א: בהקדם דברי הירושלמי (מכות ב, ו): "שאלו לחכמה, הוטא מה עונשו? אמרה להם: 'הטאים תרדוף רעה' (משלי יג, כא). שאלו לנבואה, הוטא מה עונשו? אמרה להם: 'הנפש החוטאת היא תמות' (יהזקאל יח, ד). שאלו לתורה, הוטא מה עונשו? אמרה להם: יביא קרבן ויתכפר לו. שאלו להקב"ה, הוטא מה עונשו? אמר להם: יעשה תשובה ויתכפר לו". ולפי זה פירשו המפרשים את דברי הכתוב (דברים יז, ו) "על פי שנים עדים או שלשה עדים יומת המת, לא יומת על פי עד אחד".

"על פי שנים עדים" - על פי שתי דעותיהן של החכמה והנבואה, או אפילו "שלשה עדים" - גם לפי הדעה השלישית של התורה - "יומת המת" - אין לו לחוטא תקנה אלא עליו למות, שכן אפילו לפי דעת התורה שעליו להביא קרבן, מה יעשה בזמן שאין בית המקדש קיים ואי אפשר להביא קרבן, או כאשר אין ידו משגת להביא קרבן? אבל ממשיכה התורה ואומרת: "לא יומת על פי עד אחד" - לפי דעתו של ה"אחד", הוא הקדוש ברוך הוא, לא יומת החוטא, שכן עצה קלה יש לו לאדם - יעשה תשובה ויתכפר לו. ולפי זה פירש גם את דברי דוד המלך ע"ה (תהילים צג): "עדותיך נאמנו מאד לביתך נאווה קודש ה' לאורך ימים".

"עדותיך" - שהיא התורה הקדושה ככתוב "עדות ה' נאמנה מחכימת פתי". "נאמנו מאד" - הם נאמנים ונכונים מאד, אבל רק בזמן "לביתך נאווה קודש" - שביית המקדש קיים, אבל ה"ה" - העצה של הקב"ה, שיעשה האדם תשובה ויתכפר, "לאורך ימים" - הוא לנצח נצחים.

והמשיך מרן אדמו"ר שליט"א לפרש על פי זה את דברי המדרש על הפסוק (חושע יד) "שובה ישראל עד ה' אלוך" - אל תקרא עד ה' אלא עד ה". לכאורה צריכים להבין את דברי המדרש - מה הפירוש עד ה' אלא עד ה' אל אלוך? כי זה יובן היטב בדברי המדרש, "שובה ישראל עד ה' אלוך" - אל תקרא עד ה' אלא עד ה", שהרי רק לפי העד "אחד" שהוא הקב"ה מועיל תשובה, בכל עת ובכל זמן, ולכן "שובה ישראל עד ה'".

תמים תהיה עם ה' אלוך (יח, יג)
לכאורה די היה לצוות "תמים תהיה", ומהו שהוסיף "עם ה' אלוך"? אלא **מסבירים המפרשים**: התורה הק' מצווה את האדם "תמים תהיה", אבל מהי "תמימות" והאם יש להתחלק בה תמיד? לא ולא! לעיתים מה שנראה בעיני האדם "תמימות" וצדקות - באמת נוגד את רצון ה' ונחשב כעבירה ממש. על כך אומר הכתוב: "תמים תהיה", אבל ה"תמימות", צריכה להיות עם ה' אלוך, תמימות המתיישבת עם רצון ה' ודרך התורה. אבל כאשר ההליכה בתמימות ובצדקות אינה עולה בקנה אחד עם רצון ה' - אין מקום להתחלק בתמימות.

וכגון מה שאמרו חז"ל (סוטה כא, ע"ב): "היכי דמי חסיד שומע? כגון דקא טבעה איתתא בנהרא, ואמר: לאו אורח ארעא לאיסתכלול בה ואצולח". כלומר, רואה אדם אשה טובעת בנהר ומחמת תמימותו וצדקותו נמנע מלהביט בה ולהצילה. הנהגה זו אינה הנהגה של תורה והנהגה כך אינו צדיק ותמים אלא "חסיד שומע".

בספר "ימתק האור" מובא מעשה נורא שהיה עם הגה"ק רבי ישראל סלנטר זי"ע:

הענינה סלכודקא היתה פרבר של העיר קובנא, ביניהן הפריד נהר, ומעליו נמתה גשר שהיבר בין השתיים.

שופטים ושופטים תתן לך בכל שעריך אשר ה' אלוךך נתן לך ושפטו את העם משפט צדק (טז, יח)

אמר הכותב: התקשר אלי השבוע אחד מקוראי הגליון "פנינים", הלה הוא איש חי רב פעלים - אחד מן התלמידי חכמים שבקיר הבירה לונדון, וביקשני בקשה: היות ובתאריך ו' אלול חל יומא דהילולא קדישא של מקובל גדול איש קדוש שחי בתקופת ה"אור החיים" הק' זי"ע, הלא הוא **רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מברסלב נחמני זי"ע**. (החיד"א זי"ע כותב עליו ב"שם הגדולים" תוארים מפליגים). ואותו מקובל חיבר ספר מלא וגדוש בתורה, למדנות, חסידות וקבלה, הנקרא "**זרע שמשון**", והוא נסתלק ללא שהשאיר אחריו זרע של קיימא, אז ראוי וכדאי שנביא קטע מתוך דבריו לפרשת שופטים, ויהא זה בודאי נחת רוח לנשמתו המהורה בשמי מרומים. מה גם, שאותו מקובל כותב ומבטיח בהקדמה לספרו, הבטחות של בניי חיי ומוזני רוויחי ועוד דברים מופלגים למי שילמד בספריו. ואכן, בהוצאה המחודשת של הספר שיצא לאחרונה, מובאים שם אין ספור סיפורי ניסים ונפלאות שהעידו אנשים בכל מיני מצבים ומצוקות שעברו עליהם, שזכו לישועות פלאיות בזכות לימודם הקבוע בספר זה.

אי לכך, גם אנו נפתח כאמור, את הגליון בדבריו הק' על הפסוק הנ"ל, ויהא זה נחת רוח לנשמתו המהורה וזכותו תגן עלינו ועל כל עם ישראל שילמדו כעת לזכות נשמתו **רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מברסלב זי"ע**.

"ושפטו את העם משפט צדק". היה לו לומר "ושפטו אותך" כמו שהתחיל "תתן לך", ועוד שהוא לשון מיותר, דהיה לו לומר ושפטו צדק, דפשיטא שישפטו את העם, דאת מי ישפטו אם לאו את העם, ואם ישפטו צדק פשיטא שיעשו משפט.

ויש לומר, שלפעמים הדין (בכוונה) אינו שופט צדק כדי להוציא את הדין לאמתו, כעובדא דמרי בר איסק (בבא מציעא ל"ט ע"ב) דאמר ליה רב חסדא זיל את אייתי סהדי וכו' הכי דיינינן לך ולכל אלימי חברך.

(נסביר: הגמרא מספרת שמרי בר איסק, אביו (איסק) נפטר, והגיע אליו אדם ממקום הנקרא "בי חוואי", ומען לו שהוא אחיו והוא צריך להתחלק עמו בירושה. כי האב (איסק) חלק לבי חוואי לפני שנים רבות עם מרי, ונשא שם אשה וילדה לו בן והוא גדל שם, ומרי חזר לכאן לפני זמן רב וירד לנכמי אביו, וכעת בא אדם זה וטוען שהוא אותו הבן. הם הלכו לרב חסדא שיפסוק מה לעשות, ואמר רב חסדא להם: "לך והבא עדים שאתה אחיו". אמר לו האה: "יש לי עדים, אך הם פוחדים ממנו (ממרי) כי הוא גברא אלימא - אלים ובעל כח". אמר רב חסדא למרי: "לך אתה והבא עדים שיעידו שאותו אדם אינו אחיך, ואם לא יעידו כך תתחייב לחלוק עמו את הירושה". שאל מרי את רב חסדא: "האמנם כך הוא הדין, שאני צריך להביא עדים לטובתו? והרי הדין הוא שהמוציא מחבירו עליו הראיה, ומכיון שהירושה בחזקתי והוא מבקש להוציאה ממני, הרי הוא חייב להביא ראיה להוכיח את טענתו?" ענה לו רב חסדא: כך אנו דנים אותך ואת כל חבריך בעלי הורוע הגורמים לעדים שיפחדו להעיד...)

כלומר, לפעמים כשהדין רוצה להוכיח את האמת הוא דן שלא כדין הרגיל, בכדי שהאמת תצא לאור.

וזהו שאמר הכותב: "ושפטו את העם", היינו האלמים והפחותים שבישראל כמו שמורה שם "עם", כמו (במדבר י"א, א) "ויהי 'העם' כמתאוננים", (ודרשו חז"ל שאלו הערבר רב). והוסיף מילת "משפט", כמו שהוא, אף שלא כדין, כדי שיבוא לאור הדין והצדק.

לזולתו, הוא ככלל שומט, רשע וגם רוח, ובכלל מונע את חבירו מלעשות מצוה להתפלל שם".

ומה גדלה שמחתי כאשר זיכני הקב"ה להבין, להשכיל ולראות, שהמילים "אליו תשמעון" (עם הכולל), עולים בגימטריא כהמילים "ר' יהושע לייב דיסקין ז"ל" וכן כהמילים "ציון דוד המלך במרום הר ציון".

כל מילה נוספת, מיותרת!...

תמים תהיה עם ה' אלקיך (יה, יג)

מדויק הנה"ק בעל ה"חפץ חיים" זי"ע הכתוב מדגיש "עם ה' אלקיך" ללמדנו שעם ה' אלוךך עליך להיות תמים, אבל עם הכריות אין אתה צריך להתנהג בתמימות...

ומעשה שבאו והתלוננו בני ישיבה לפניו, על שאבדו הונם בענין רע, כאשר סוחרים שנתקשרו עמם הולכו אותם שולל.

השיבם ה"חפץ חיים": שכיון שהורגתם כבני ישיבה ללכת בתמימות עם הקב"ה, סברתם בטעות שכן ראוי גם עם בשר ודם. ברם לא היא, כי הכתוב אומר "תמים תהיה עם ה' אלקיך", עמו דייקא, ולא עם בני אדם...

שאלו פעם חסידיו של הרה"ק החוזה מליובלין זי"ע את רבם: מה יותר חשוב "אדם גדול" או "תמים"?

השיב להם: ודאי שתמים יותר חשוב! מכיון שהרי אנחנו רואים כשיש לפנינו שתי חלות, והאחת גדולה ולא שלימה, והשניה קטנה ושלימה, הדין הוא שצריכים לברך על הקטנה השלימה...

כי ימצא הלל באדמה וכו' לא נודע מי הכהו. והורידו זקני העיר ההוא את העגלה וכו' וערפו שם את העגלה בנחל. וענו ואמרו כבר לעמך ישראל וכו' ואתה תבער הדם הנקי מקרבך כי תעשה הישר בעיני ה' (בא, א-ט)

בספר "עיר מקלט" על תרי"ג מצוות מובא: הענין של עריפת ראש העגלה בנחל איתן הוא עמוק מאוד מי ימצאנו, והרוצה להרוות קצה נפשו יעיין מה שכתב הרמב"ן. אבל הוא מוסיף להביא את מה שכתוב בספר "מאירת עינים" לאחד מתלמידי הרמב"ן זי"ע: "שמעתי מפי איש נאמן ומקובל, את הנס הגדול הנעשה בעגלה ערופה, שאחר כמה ימים שנערפה, יוצא ממנה תולעת גדולה, ואותה תולעת הולכת אחר הרוצה ונדבקת בכגדו ואין בריה יכולה לעקרו מכגדו עד שיתמחו האנשים הרואים זאת, והדבר מתגלגל ובא לפני חכמים יודעי הסוד ומכירים שהוא הרוצה ותופסים אותו ומוסרים אותו, לכית דין.

וכמו כן כותב "רבינו בחיי" וזה לשונו: ושמעתי כי בנבלת גוף העגלה נעשה תולעת בדרך הטבע שהולך והורג הרוצה כאשר הוא שם והנה זה מאצילות שר הנחל והיא מנפלאות סתרי הטבע!...

ומדבריו משמע שהתולעת עצמה הורגת את הרוצה.

וכמו כן כתוב בספר "ברכי יוסף" להנה"ק החיד"א זי"ע, ומוסיף בשם הרקאנטי שאמר רמז לדבר, מהפסוק הנ"ל: "ואתה תבער דם הנקי" - סופי תיבות "רימה"...

פעם חיכו התלמידים לרבי ישראל סלנטר אך הוא בושש לבוא. כשנתאחזה השעה וגברה הדאגה לשלומו, יצאו כמה מהם לחפש אחריו. כשהגיעו לקרבת הגשר ראו מרחוק את דמותו של רבי ישראל. כשהתקרבו אליו לא האמינו למראה עיניהם: רבי ישראל סלנטר אוהו בידה של אשה ומשוחה עמה...

כעבור זמן, לאחר שהאשה הלכה לדרכה לשלום, התפנה רבי ישראל להסביר להם את פשר הדבר, וכך סיפר: "כעודי עושה דרכי על הגשר ראיתי אשה רצה על הגשר ומנסה לטפס עליו. נראה היה כי בכונתה להשליך את עצמה אל הנהר. מיהרתי אליה ותפסתי בידה בכח להצילה ממיתה וודאית. רוחה היתה סוערת והיא ניסתה בכל כוחה להשתמט מידי. רק לאחר שדיברתי על ליבה נאותה לספר לי את קורותיה.

היתה זו אשה אומללה ועלובה נפש. בנה היחיד מת, בעלה החולה גסס במשך כמה חודשים ולא מכבר נפח את נשמתו. היה להם סוס שהיתה משכירה אותו וממנו היתה פרנסתה, ועתה התפגר הסוס ונספתם מקור פרנסתה. האשה קצה בחייה ובמר יאושה ניסתה לקפוץ מן הגשר אל מימי הנהר הגועשים".

הוסיף רבי ישראל סלנטר וסיפר: "דיברתי על לבה של אותה אשה, השמעתי באזניה דברי עידוד וחיוקתי את רוחה הדואבת. רק לאחר שהבטחתי לה כי ארכוש לה סוס חדש, חזרה בה מכוונתה לשים קץ לחייה ונאותה לשוב אל ביתה".

הנה כי כן, אם היה רבי ישראל סלנטר מקיים "תמים תהיה" בלי "עם ה' אלוךך" לא היה זוכה להציל נפש מישראל.

נביא מקרבך מאחיך כמוני יקים לך ה' אלוךך אליו תשמעון (יה, טז)

בספר "עולמות שחרבו" מספר הרב שיינברגר על הרה"ק רבי יואל מסאטמר זי"ע שביקר בארץ ישראל בשנת תשי"ט, ובחיותו בדרך בספינה נתגלגלה שיחה על גדולתו וקדושתו של המהרי"ל דיסקין זי"ע.

דהנה הגאון רבי חיים סולביצקי זי"ע, רבה של בריסק, התבטא, שעל המהרי"ל דיסקין אפשר לומר "אליו תשמעון", אבל גאון אחד מירושלים אמר לא להדפיס אמרה זו, כי הפסוק "אליו תשמעון" נאמר בתורה רק על נביא!...

הרבי מסאטמר, שהיה נראה באותה שעה כמתנמנם, הגיב בקצרה ואמר: "רבי עקיבא אייגר באורח חיים" בהלכות קדושה!...

כשהגענו לירושלים היפשונו ב"שולחן ערוך אורח חיים", ומצאנו שבסיומן קב"ה כותב המחבר: "אין הציבור אומרים עם שליח הציבור 'קדיש' אלא שותקים", וכן בביאור הגר"א שם. ובהגהות רבי עקיבא אייגר כותב: "אבל בכתבי האר"י דיש לומר כל הקדושה עם הש"ץ מילה במילה עכ"ל, ואליו תשמעון".

כלומר, רבי עקיבא אייגר אומר "אליו תשמעון" כשהוא מתכוין אל האר"י ז"ל, והוא לא היה נביא!...

הגימטריא של המילים "אליו תשמעון"

אמר הכותב: התרגשות רבה היתה לי באופן אישי, כאשר ראיתי את הסיפור הנ"ל, איך ששני גדולי עולם - הגר"ה מבריסק והרבי מסאטמר זי"ע העידו שעל המהרי"ל דיסקין זי"ע יכלו לומר "אליו תשמעון", כלומר, הוא היה בבחינת נביא!

וזאת משום שכידוע, זיכני הקב"ה להיות מן המבקשים את דוד מלכם, וזכור, כתבתי כמה וכמה עלונים יקרים מפנינים על חשיבות מקום ציונו הק' של אדונינו דוד המלך ע"ה שבמרומו הר ציון, ועל סגולת וקדושת המקום הזה שבו קבורים בנוסף לדוד מלכא משיחא עוד עשרה מלכים ממלכי בית דוד ושם אף עתידה לצמוח קרן דוד בהתגלותו של משיח בן דוד.

כן הבאתי את דבריו הנהרצים של המהרי"ל דיסקין זי"ע שהעיד על אמינות המקום ששם אכן קבורים דוד המלך ושאר מלכי בית דוד, וכן פרסם את העדות המרתקת והאמינה של "הצבעים" האב ר' יוסף ובנו ר' אריה פורייקס, שבאו וסיפרו לו על כניסתם לתוך המערות קברי מלכי בית דוד שבהר ציון ותיארו בפניו את כל המראות שראו שם, והוא אכן אישר את עדותם וזה לשונו החריפה, (כמובא בספר אדמת קודש שי"ל בשנת תר"ן ע"י המגיד מוילקומיר. נחשף ע"י "מכון ירושלים" בקובץ "מוריה" שנה תשע עשרה):

"באמת שכל המקומות הקדושים המקובלים מדור דור המה נאמנים ומצודקים ואמתים מעצמן, ואינם צריכים לשום עדות, כל שכן וקל והומר שהעידו על זה עמודי עולם כהרמב"ן ז"ל והאריז"ל והר"מ משה האגוזי ז"ל, וכל מי שיתעקש ויעמוד בדעתו הראשונה להטיל ספקות באחד מכל המקומות הקדושים הנזכרים בעדותם של הנ"ל וגם יגלה דעתו וספקותיו

הופיע ספר

זרע שמשוך'

משר התורה המקובל הקדוש

מורנו שמשוך חיים

בן מורנו נחמן מיכאל נחמני צוק"ל

(שחי בתקופת האור החיים הקדוש)

במהדורה חדשה ומפוארת

ומפורסם שלימוד הספר הקדוש

מסוגל לישועות ניסים זיווגים בבריות זש"ק ופרנסה וכו'

כפי שכתב והבטיח רבנו זי"ע בהקדמת ספרו

ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת במוותב תלאת בני חיי ומזוני' וכי מרובה מדת תשלומי חן וחסד ושלמא רבא מן שמיא, ועיניכם תראינה בנים בני בנים כשתילי יתים סביב לשולחנכם חכמים ונבונים ובתים מלאים כל טוב גם עשר גם כבוד לא יסופו מזרעכם עד יתקיים בכם ... ואסף נדחי זרע ישראל, במהרה בימינו אמן'.

ניתן להשיג בחנויות ספרים.

ליתר פרטים. בארה"ק: 05271-66-450

בארה"ב: 347-496-5657 אימייל: mbpaskesz@gmail.com

זא: zera277@gmail.com

לפי"ג מוה"ר אלכסנדר וואסא בן מרדכי מנחם איש מירון ז"ל ולע"ג מרת מלכה בת משה ע"ה